

REFLEKTIONSRAPPORT

1.1 Inledning

I följande reflektionsrapport redovisar jag arbetsprocess och research för mitt och Anja Löfmans reportage ”Här är motståndsrörelsen som vill stoppa Trump”, tillsammans med en vetenskaplig analys och reflektion över tillvägagångssätt, arbetets teoretiska och metodologiska utgångspunkter och etiska överväganden.

1.2 Ämnessval

När en ny politisk kraft växer sig starkare åtföljs den ofta av ett politiskt motstånd från en grupp människor vars åsikter är av de motsatta. Under Barack Obamas åtta år som president ökade polariseringen i USA, på grund av bland annat den konservativa och medborgardrivna Tea Party-rörelsens inflytande i politiken. När Donald Trump, till många amerikaners stora bestörtning, valdes till president i november, förstod jag därför att det bara var en tidsfråga innan privatpersoner skulle börja organisera sig och försöka göra motstånd mot den nya republikanska administrationen. Aldrig tidigare har en president varit så avskydd, och starka känslor är ofta vad som driver människor att engagera sig politiskt.

Genom en enkel googling i februari (”Trump resistance”), kunde jag bekräfta att det fanns en ny motståndsrörelse i USA, något svenska medier inte hade skrivit om. Allmänintresset för Donald Trump är stort och utvecklingen i USA upprör och berör även människor på andra sidan Atlanten. Trots detta kunde jag se att den nya vågen av aktivism fått förhållandevis lite uppmärksamhet. Motståndsrörelsen var något helt nytt, pågående och underrapporterat – och jag ville veta mer.

Ju mer jag läste, desto större blev mitt intresse, och jag insåg att det fanns många frågor att utforska i ämnet. Vad är det som driver människor att bli politiskt aktiva? Hur ser politisk aktivism ut – i praktiken? Finns det en risk att polariseringen i USA ökar genom den nya motståndsrörelsen? Borde inte medborgare acceptera en ledare som valts fram genom ett demokratiskt val? Vad är egentligen demokrati och vad händer när stora delar av en befolkning känner att den är hotad?

När jag funderade över formen på mitt examensarbete visste jag tidigt att jag ville:

1. Skriva ett utlandsreportage.
2. Arbeta med text och foto.
3. Skildra ett ämne som behandlade politik och samhälle.

I höstas hade jag tankar på att resa till antingen Kuba eller Sydafrika, men efter Donald Trumps tillträde i Vita huset i januari kändes motståndsrörelsen i USA alldeles för relevant för att inte skrivas om. Ämnet var högaktuellt och kunde inte väntas med. Jag har tidigare jobbat med Anja Löfman och vet att vi fungerar bra ihop, både privat och professionellt, och vi bestämde oss därför för att göra reportaget tillsammans. Att skildra motståndsrörelsen var alltid grundtanken, men efter ett handledarmöte med Jesper Huor fick vi idén att göra en artikelserie om konsekvenserna av Trumps politik. Förslag på ämnen att skriva om var följande:

- 1) Motståndsrörelsen.
- 2) De kontroversiella oljeledningarna The North Dakota Access Line och Key Stone XL.
- 3) Den mexikanska muren.
- 4) Indraget stöd till abortorganisationer.
- 5) Inreseförbudet.

Efter en del research insåg vi dock att en artikelserie inte var genomförbar, främst på grund av ekonomi och tidsbrist. Vi ville dessutom kunna gå in på djupet i alla ämnen, och valde därför att fokusera endast på motståndsrörelsen som det från början var tänkt.

En ”motståndsrörelse” är ju ett ganska vagt och svävande begrepp. Vilka var de egentligen? Var fanns de och hur var de verksamma? Hur skulle vi skriva om dem och undgå risken för ett spretigt reportage? När jag hittade rörelsen Indivisible och dokumentet ”A practical guide to resist the Trump agenda” på deras hemsida, kände jag därför att många av våra problem löstes redan där och då. Här hade vi ett konkret exempel på en stor del av den nya motståndsrörelsen. Guiden hade laddats ner 2 miljoner gånger och på mindre än två månader hade 5500 lokala grupper startats runt om i USA och anslutit sig till rörelsen Indivisible. I guiden kunde vi läsa hur deras strategi gick ut på att kopiera Tea Party-rörelsens framgångsrika tillvägagångssätt: de besökte stadshus, kontaktade lokalpolitiker och

anordnade demonstrationer. Målet var att försvåra arbetet för de republikanska politikerna och hindra dem från att stödja Trumps politik.

Mer konkret än så kunde det nästan inte bli. Ännu en intressant aspekt var att de kopierade sina meningsmotståndares framgångsrika tillvägagångssätt. Att avgränsa temat blev därför tack vare guiden inte så svårt som vi till en början hade trott.

1.3 Research

Utöver The Women's March, den största demonstrationen på en enskild dag i amerikansk historia, har svenska medier inte rapporterat om den nya motståndsrörelsen i USA. Inte en enda artikel hade skrivits om Indivisible. "Bra!" tänkte vi, och var nöjda med att kunna lägga de timmar som krävdes för att fördjupa oss i en rörelse som många andra verksamma journalister inte har tid med. Vi läste allt som skrivits om Indivisible i amerikanska medier, genom att söka på namnet i Google under kategorin "artiklar". Vi kunde se att det främst var kortare artiklar – inga större, analyserande reportage.

Det är enkelt att drunkna i all fakta man samlar på sig om man inte arbetar metodiskt och fokuserat under researchprocessen. Därför är det viktigt att formulera tydliga frågor som man söker svar på och betar av successivt. (Häger:199) Och det uppstod många frågor under arbetets gång. För att känna oss trygga i vårt berättande la vi ner många timmar på research om Tea Party-rörelsen, det amerikanska statskicket och åren under Obama, samt följde noggrant nyhetsrapporteringen om Donald Trump och den framväxande motståndsrörelsen – just för att kunna välja bort fakta och konkretisera en komplicerad berättelse som vi annars, utan all kunskap som vi införskaffade oss, inte hade kunnat förmedla till en läsare.

Ämnet var ett bra val av flera anledningar. I princip allt som har med Donald Trump att göra är aktuellt och fångar den svenska publikens intresse. Framförallt händelser som rör elitnationer blir oftare nyheter. (Häger:129) Även om USA alltid haft ett högt nyhetsvärde för en svensk läsare, så har det senaste årets politiska utveckling ökat det något mer. Nästan varje dag får vi pushnotiser i mobilen som handlar just om Donald Trump och hans politiska arbete. Förra året skrevs det ett flertal reportage där journalister besökte så kallade "Trumplands", för att ta reda på varför så många människor har valt att stödja, den för många kontroversiella,

presidenten. Eftersom mycket fokus redan lagts på Trump och hans väljare, tyckte jag därför att det skulle vara intressant att skildra den andra sidan.

En annan fördel med temat är att det inte skrivits om i svenska medier. Vi är först med att berätta om Indivisible och deras arbete.

1.4 Undersökningsmetoder

I början av arbetet bedrev vi vår research på nätet. Eftersom Indivisible är en ny och pågående rörelse, är de flesta källor artiklar på nätet. När vi bestämt oss för att det var ju den rörelsen vi ville skriva om, började vi kontakta olika lokala grupper via Facebook. På Indivisibles hemsida finns det en interaktiv karta där man kan hitta alla grupper, utifrån vald plats. Vi fokuserade på Pennsylvania – en viktig delstat för presidentkandidater och som för första gången sedan sent 80-tal röstade på republikanerna istället för på demokraterna. Vi ville inte stanna kvar i New York och bara träffa ”stereotypiska” vänsteraktivister i Brooklyn, utan även åka till mindre städer på landsbygden och träffa människor som aldrig tidigare engagerat sig politiskt. Efter att ha skrivit till ett 30-tal grupper på Facebook kom jag i kontakt med Kathleen Donohue, en kvinna i övre medelåldern som bodde i byn Pipersville i Pennsylvania.

Fler intervjuer som var viktiga för vårt reportage var med Robert Shapiro, professor i amerikansk politik, och Gonzalo Martinez de Vedia, en av skribenterna bakom Indivisible-guiden, samt alla Indivisible-medlemmar som vi pratat med under veckorna.

För research om populism och Tea Party-rörelsen uppkomst och inflytande, använde jag mig av ”The Populist Explosion” av John Judis, och den fyra timmar långa dokumentären ”Amerikas delade stater” som gick att hitta på SVT Play.

Det var svårt att komma igång med reportaget från Stockholm. Eftersom få artiklar har skrivits om Indivisible, som ju är en ny och pågående rörelse, krävdes det att vi var på plats för att förstå och kunna prata med människor som har valt att engagera sig i motståndet. Därför försökte vi läsa på så mycket som möjligt om amerikansk politik hemifrån Stockholm, så att vi hade en stabil grund att stå på när vi väl var i USA. Vi hade en tydlig och konkret idé som utgick från guiden och rörelsens arbetssätt, även om vi inte visste vilka medlemmar vi skulle stöta på och skildra väl på plats.

I våra undersökningar har vi utgått från en kvalitativ metod. Genom iakttagelser försöker man komma fram till en förklaring av ett specifikt skeende. I kvalitativ metod är forskaren själv ett viktigt redskap då det gäller att samla in och tolka data, metoden blir därför i denna mening mer "subjektiv" än exempelvis ett experiment eller kvantitativa metoder, som enkäter. samlar in data, analyserar data, sammanställer resultaten och diskuterar dem i ljuset av vad som tidigare var känt.

Det centrala i kvalitativa metoder är att man söker beskrivningar eller modeller som bäst beskriver något fenomen eller sammanhang i omvärlden. Att en metod är kvalitativ innebär att man ska karakterisera och gestalta något; man ska utgå från studieobjektens perspektiv, studera enbart en eller några få miljöer, ha ett nära och direkt förhållande till det man studerar, och försöker fånga aktörernas egna verklighetsuppfattningar, motiv och tankesätt. (Hedin: 3)

Eftersom rörelsen är ny, pågående och bygger på människor, kunde vårt metodproblem alltså bara lösas på ett sätt: genom att vi begav oss till platsen där vår berättelse utspelar sig.

1.5 Källor och källval

Våra viktigaste källor var:

- 1) Nya artiklar som skrivits om amerikansk politik och motståndsrörelsen.
- 2) Robert Shapiro, professor i amerikansk politik vid Columbia University, som kunde agera som expert och neutral källa.
- 3) "The Populist Explosion" av John Judis, som förklarar Tea Party-rörelsens uppkomst och inverkan.
- 4) Govtrack.se. Förklarar hur statskicket fungerar. Här kan man även kolla upp och följa alla politiker i kongressen, samt se var de ligger politiskt och hur de röstar.
- 5) Den fyra timmar långa dokumentären "Amerikas delade stater". Förklarar polariseringen i USA genom att berätta om Tea Party-rörelsen, Obamas åtta år som president och republikanernas allt större inflytande.
- 6) Guiden blev givetvis en stor källa och en viktig del av vår berättelse.
- 7) Indivisible-medlemmar som Kathleen Donohue, Michael Donohue och Cindi Sternfeldt.

Syftet med en kvalitativ undersökning är nästan alltid att få en så bred och noggrann beskrivning som möjligt av det fenomen man vill belysa – i detta fall Indivisible, deras medlemmar och vad som driver dem. För att komma åt bredden i uppfattningarna är det därför bra att välja personer som är så olika varandra som möjligt. Urvalet görs också gärna så att man får tag på personer som man tror har mycket att berätta om området som ska beskrivas. (Hedin: 3-4)

Till skillnad från många andra medlemmar som jag mejlade, som antingen svarade kort eller inte alls, återkom Kathleen Donohue med ett långt och väl motiverat svar. Redan då kände vi att hon var en av de Indivisible-medlemmar som skulle porträtteras i vårt reportage. Vi höll kontakt under veckorna innan jag och Anja åkte till USA, och planerade in en helg då vi skulle delta i en demonstration i Doylestown och ett möte med hennes Indivisible-grupp i New Hope. Även om Kathleen bara är med i en scen i det slutgiltiga reportaget, var hon en viktig källa och gav oss en stor förståelse för hur det är att leva i USA. Paret Kathleen och Michael var intressanta att skildra utifrån flera aspekter: de bor i en liten by i Pennsylvania, har tidigare aldrig varit politiskt engagerade, och ser vid första ögonkastet inte ut som en stereotypisk vänsteraktivist.

För att få en större bredd i vår beskrivning kontaktade vi även olika grupper i Queens och Bronx, för att ta reda på hur aktivismen såg ut i en storstad som New York. Fanns det stora skillnader eller påminde grupperna om varandra? Efter att ha träffat grupperna i Queens och Bronx kunde vi se att medlemmarna även där till största del var äldre, vita och av medelklassbakgrund.

Vi har pratat med många medlemmar ur motståndsrörelsen Indivisible, och trots att deras berättelser är väldigt intressanta, fyller kanske inte var och en någon större ”funktion” genom att ha en framträdande roll i reportaget. Dock känner vi oss ännu tryggare i att det vi faktiskt väljer att skriva om i vårt reportage faktiskt representerar den ”klassiska” Indivisible-aktivisten.

Robert Shapiro, professor i amerikansk politik, har tidigare uttalat sig i ett flertal artiklar om motståndsrörelsen och Tea Party-rörelsen. Han har studerat amerikansk politik sedan 80-talet och kändes som en tillförlitlig och objektiv källa.

Många av de källor vi använde oss av finns inte med det slutgiltiga reportaget, framförallt alla Indivisible-medlemmar vi har pratat med. Ett tiotal artiklar har inte heller hänvisats till i texten; de läste vi för att få en djupare förståelse för exempelvis finanskrisen, Tea Party-rörelsen, Obamas tid i Vita huset, och USA:s statskick. ”Hur fungerar sjukvårdssystemet?”, ”Hur ser politiken ut på lokal nivå?”, ”Hur röstar politikerna i kongressen?”, är några exempel på frågor vi behövde besvara, men som vi sedan inte gick in på i reportaget. För att kunna ge en konkret, men samtidigt grundlig, skildring av USA idag, krävdes det att vi hade en bred förståelse som täckte även ämnesområden vi inte skrev om.

För att säkerhetsställa att våra källor är trovärdiga har vi utgått från de fyra källkritiska grundprinciperna:

1. Äkthet – källan ska vara det den utger sig för att vara.
2. Tidssamband – ju längre tid som gått, desto större skäl att tvivla på källan.
3. Oberoende – källan ska ”stå för sig själv”, inte vara ett referat av en annan källa.
4. Tendensfrihet – ger källan en falsk bild av verkligheten på grund av personliga eller politiska intressen?

Som journalist ska du alltid förhålla dig källkritiskt och, för att hårdra det, utgå från att alla som har intresse av att ljuga också kan tänkas göra det. Om man misstänker att en källa är tendentiös måste den kompletteras med minst en annan källa med motsatt, eller utan, tendens för att uppgiften ska anses vara trovärdig.

Thorsten Thurén, docent i journalistik, har sagt följande om tendentiösa källor:

”Ur en ensamstående källa utan tendens kan man tro på huvuddragen, medan en ensamstående tendentiös källa anses vara värdelös.” (Häger:184)

Alla Indivisible-medlemmar är tendentiösa, dvs. inte objektiva som exempelvis professorn Robert Shapiro som vi använde som en neutral källa. Det var alltså ännu viktigare att

dubbelkolla vad medlemmarna påstod, för att ta reda på ifall det var sant eller bara deras egna, subjektiva åsikt. Oavsett vilken källa vi valde, tendentiös eller icke-tendentiös, såg vi till att den var tillförlitlig genom att bekräfta med en andrahandskälla – exempelvis artiklar från seriösa och objektiva nyhetsmedier.

Indivisible-medlemmen Cindi Sternfeldt påstod till exempel att deras representant i kongressen, Leonard Lance, uttalat sig om att det var på grund av motståndsrörelsens påtryckningar som han röstade mot Trumps nya sjukvårdsreform – trots att han är republikan. Efter en hel del sökande hittade Anja till slut ett klipp från en amerikansk tv-kanal där Leonard Lance själv bekräftar det Cindi berättat för oss, och vi kunde använda oss av hans citat för att styrka att gruppen hade haft vissa framgångar i att påverka sina lokala politiker. Utan tv-klippet hade vi inte kunnat använda oss av Cindis citat, då hon som tendentiös källa inte är tillförlitlig.

Vi hade gärna intervjuat politiker som påverkats av Indivisibles arbete, men trots att vi försökte få kontakt både via mejl, Twitter och Facebook, var de omöjliga att få tag på. Jag tycker inte att vårt reportage blir sämre utan deras medverkan, men det hade varit ett intressant perspektiv att ta med i reportaget.

1.6 Genreval – att skriva ett reportage

Som tidigare nämnt visste jag tidigt att jag ville skriva ett längre reportage. Enligt Björn Häger används inom forskning följande definition av den journalistiska formen:

”... redovisning som återger en samtida (yttre) verklighet och som bygger på reporterns egna direkta på platsen gjorda iakttagelser och upplevelser, registrerade inom ganska kort tid i det självupplevdas form och med tidpunkt och plats väl preciserade. Redovisningen har föregåtts av ett särskilt redaktionellt/journalistiskt initiativ och knyter an till det tidsaktuella perspektivets skeenden.” (Häger: 56)

När man skriver ett reportage kan man använda sig av olika formgrepp:

1. Bygga på olika scener som tecknar en bild av en företeelse eller en person.

Reportern talar inte om hur det är, utan illustrerar och gestaltar det istället. Vårt

reportage utgår från olika scener: mötet i New Hope, demonstrationen i Doylestown och mötet i Bronx, och kan därför beskriva hur aktivism ser ut rent konkret genom att skildra människorna och platsen.

2. I reportaget kan det lilla spegla det stora. Betydelsebärande detaljer lyfts fram.

Genom att följa några Indivisible-medlemmar kan vi skildra en landsomspännande rörelse, och även få en större förståelse för aktivism och vad det är som driver människor att bli politiskt engagerade.

3. Reportage följer sällan nyhetsartikelns klassiska disposition. Istället för att presentera allt väsentligt i början lockas läsarna in i texten med ett anslag, en spännande detalj eller en färgstark scen som leder direkt in i en fängslande berättelse. Det första vi gjorde innan vi började skriva reportaget var att lägga upp en disposition för texten, med scener, fördjupningar och personer. Viktigt är att inte presentera ämnet med tyngre fakta, utan inleda med en scen som den i New Hope (vars namn för övrigt nästan var för passande för att vara sant). Därefter är det okej att gå in på detaljer som det amerikanska stadskicket, hur Indivisible arbetar och varför deras taktik har varit framgångsrik.

4. Ett bra reportage har ett genomtänkt slut. Därmed skiljer det sig från nyhetsartiklar där läsarna sällan läser mer än de inledande raderna. (Häger: 57) För att läsaren ska stanna reportaget igenom är det viktigt att inte berätta allt i början av texten, något som är vanligt i början av nyhetstexter. Vi ville avsluta reportaget med en känsla av både tvivel och hopp, samt en analys genom valet i Georgia. Jag tycker att vi lyckades med att knyta ihop reportaget genom att börja med ett Indivisible-möte, och avsluta med ett annat.

1.7 Stilistik

”Påstå inte. Visa hur.”, är ett handfast och rba tips från handboken Reporter som förklarar hur du som journalist på skickligast sätt berättar en historia utan att skriva läsaren på näsan. (Häger: 81)

Ett exempel från vårt reportage där jag tycker att vi lyckas bra med detta är följande:

”Marschen i Doylestown har organiserats av några lokala gymnasieelever. En kvinna står i talarstolen utanför stadens High School och navigerar folkmassan för att fler åhörare ska få plats.

– Det här är den enda gången jag kommer att be er att flytta längre åt höger!

Publiken skrattar.”

Här behöver vi inte skriva att ”majoriteten av människorna som demonstrerar är liberaler” – det framgår ändå.

Ett annat tips är att begränsa antalet personer. Vi valde exempelvis att stryka scenen från middagen i Queens, då det bara skulle bli en upprepning av vad andra Indivisible-medlemmar redan har sagt. Vi strävade efter att ha koncentrerat vår berättelse och undvika onödiga utsvävningar.

”Reporter” rekommenderar även att man i reportage, till skillnad från vanliga nyhetsartiklar, inte berättar historien i kronologisk ordning. Det är viktigt att bygga upp en dramaturgi genom hela texten och få läsaren att stanna till slutet. Därför väljer vi att inleda reportaget med en öppningsscen från mötet i New Hope, och inte exempelvis en djupdykning ner i Tea Party-rörelsens uppkomst och inverkan.

I boken ”Att få fakta att dansa” skriver journalisten Anders Sundelin:

”Lika gott som det är att skriva tre bra meningar är det att stryka tre dåliga. Största möjliga uttryckskraft med minsta möjliga medel. Färre ord kan bygga upp större känslor. Adjektiv kan få krutet att sina.”

Jag strävar efter att använda mig av ett rakt, men samtidigt beskrivande, språk. Personligen gillar jag en sparsmakad stil som lyfter fram väl utvalda detaljer. Miljöbeskrivningar är viktigt, men det kan lätt kännas krystat när man som skribent går loss bland adjektiven.

The Guardian har ett inspirerande innehåll, och har exempelvis publicerat denna reportageserie om the Keystone Pipeline i USA:

<https://www.theguardian.com/us-news/2017/may/02/keystone-xl-pipeline-route-water-native-american-reserves>

Först och främst är den skickligt skriven. Miljöbeskrivningarna är snygga och blir inte för långdragna. Även temat liknar vårt. Reportrarna lyckas väva in flera olika platser och personer, och berättar en komplex historia som kräver sin fördjupning, utan att texten blir akademisk och tungläst – något jag tycker att även vi har lyckats med i vårt reportage.

1.8 Anpassning till publik

Vår tänkta läsare är en samhällsintresserad person som följer den amerikanska politiken. Läsaren vill gå in på djupet och få ett historiskt perspektiv och en större förståelse för hur USA ser ut idag. Till en början funderade vi på att publicera reportaget i Expressen, men kände snart att vårt ämne inte uppnådde de krav på ”sensation” som kvällstidningar oftast efterfrågar. Därför kontaktade vi ETC och sålde in reportaget till deras helgbilaga, vilket känns som en perfekt publicering för vårt arbete.

1.9 Etik

Under vårt arbete i USA har vi stött på ett flertal etiska dilemman. När vi kom i kontakt med Eleanor, samordnare för en Indivisible-grupp i Queens, bjöd hon hem oss till henne så att vi skulle kunna träffa några av medlemmarna. När vi kom dit hade hon dukat fram middag – tanken var att vi alla skulle äta tillsammans samtidigt som vi ställde frågor till gruppen.

På Journalistförbundets hemsida står det:

”Acceptera inte uppdrag, inbjudan, gåva, gratisresa eller annan förmån – och ingå inte avtal eller andra förbindelser – som kan misstänkliggöra din ställning som fri och självständig journalist.”

Hur skulle vi göra här? Egentligen borde vi inte acceptera en middag från en intervjuperson – samtidigt hade det sett väldigt märkligt ut ifall vi inte rörde maten medan de andra åt. Vi

bestämde oss för att tacka ja till middagen, och hade ett väldigt intressant samtal med gästerna som hon bjudit hem till sig. Medlemmarna vi träffade i Queens kom inte med i slutversionen av reportaget, men var å andra sidan väldigt viktiga för vår förståelse av den ”typiska” Indivisible-aktivisten.

På journalistförbundets hemsida kan man även ta del av publicitetsregler:

”Sträva efter att ge personer, som kritiserats i faktaredovisande material tillfälle att bemöta kritiken samtidigt. Sträva också efter att återge alla parter ståndpunkter. Var uppmärksam på att anmälningar av olika slag kan ha till enda syfte att skada den som blivit anmäld.”

I princip alla vi intervjuade var kritiska mot Trump. De kallade honom för rasist, misogyn och galen. Drömmen hade ju varit att intervjua presidenten och ge hans perspektiv på motståndsrörelsen, men förklarliga skäl var det omöjligt.

En annan publicitetsregel är följande:

”Var kritisk mot nyhetskällorna. Kontrollera sakuppgifter så noggrant som omständigheterna medger, även om de tidigare har publicerats. Ge läsaren/mottagaren möjlighet att skilja mellan faktaredovisning och kommentarer.”

Det var svårt att hålla sig helt opartisk när vi pratade med och lärde känna medlemmarna i Indivisible. Vi var hela tiden tvungna att påminna oss själva att kolla upp och ifrågasätta allt som våra intervjupersoner påstod. Stämmer verkligen detta uttalande? Både jag och Anja är ju privat väldigt kritiska mot Trump och hans politik, och känner oss djupt berörda över den samhällsriktning USA har tagit genom att välja honom till president. Vid flera tillfällen under arbetet blev jag rörd och ledsen av att få höra på medlemmarnas berättelser och känslor. Samtidigt är det inte min uppgift som journalist att ta sida eller bli för personligt engagerad. Att ställa ifrågasättande och kritiska frågor krävde en större ansträngning än vanligt, eftersom jag ofta kunde känna med vad Indivisible-medlemmarna berättade. Eftersom vi är två unga journalister från Sverige, utgick dessutom alla från att vi avskydde Trump. Många bad om ursäkt för vad som pågick i deras land, och sa sig vara lättade över att vi kommit till USA för att rapportera om något annat än Trump-supportrar. ”Vi är faktiskt inte alla dumma i huvudet”, sa ett flertal Indivisible-medlemmar, och då var det svårt att veta vad man skulle

svara. När vi var på mötet i New Hope presenterade Cindi Sternfeldt oss för publiken, som reste sig upp och applåderade för oss. Vad gör man i en sådan situation? I slutändan tycker jag ändå att vi lyckades relativt bra med att vara objektiva. Vi hade kanske kunnat vara ännu tuffare, men eftersom vi hela tiden hade vänstertidningen ETC i tankarna tyckte vi inte att det var nödvändigt. Tidningen är ju tydlig med att den har en politisk agenda.

2.1 Erfarenheter under examensarbetet

Att skapa en berättelse kring Indivisible var en av de största utmaningarna under arbetets gång. I början funderade vi på att följa en enda Indivisible-medlem för att komma personen nära, men bestämde oss sedan för att skildra flera medlemmar på olika platser och med olika personliga drivkrafter för att få en större bredd på rörelsen. Det var ju trots allt Indivisible vi ville fokusera på, inte en enda person. Detta ledde till att vårt reportage kanske inte blev så personligt som vi hade hoppats på. Kathleen och Michael umgicks vi till exempel med en hel helg, och fick komma hem till deras hus som var en gammal skola från 1800-talet. Rent berättelsemässigt var deras hem, med sin inredning och historia, en drömbostad att beskriva, men det fanns inget syfte med en scen från deras vardagsrum med den öppna spisen, bokhyllorna som täckte väggarna och den hemlösa katten som de välkomnat till sin familj. Berättelsen om motståndsrörelsen, deras arbete och kopplingarna till Tea Party-rörelsen, var redan nog komplicerad att beskriva på ett kortfattat sätt, och vi kände att vi var tvungna att stryka en del av de roliga detaljerna för att istället hålla oss till Indivisible-rörelsen.

Vi försökte ständigt vara kritiska mot vad medlemmarna uttalade sig om, men jag tror att vi båda hade kunnat vara ännu hårdare. Ibland lät vi påståenden gå oemotsagda, som när Indivisible-författaren Gonzalo Martinez de Vedia säger att Trump är rasist, misogyn och xenofob. Där hade vi till exempel kunnat följa upp och bett honom motivera sitt uttalande. Även om vi strävat efter objektivitet, så är tonen reportaget igenom kritiskt mot Trump. Samtidigt visste vi redan från början att texten skulle publiceras i ETC:s helgbilaga, vars tidning skiljer sig från vissa av andra medier genom att vara uttalad vänster. Därför tyckte vi att det var okej att vara lite vinklade, eftersom tidningen efterfrågar det. Så länge vi styrker varje påstående med tillförlitlig fakta, tycker jag att vi gör ett trovärdigt och väl påläst journalistiskt arbete.

Däremot hade vi kunnat intervjua exempelvis en Tea Party-medlem, för att väga upp alla röster som talade mot Trump och republikanerna. Eftersom det var Indivisible-rörelsen vi ville skildra, kände vi dock att det var överflödigt med en röst från Tea Partyt. Vi var tvungna att välja bort vissa delar, och då valde vi att istället prata med en neutral och objektiv röst som professorn Robert Shapiro. Mycket har skrivits om Tea Party-rörelsen och Trump-supportrar, utan att exempelvis Bernie Sanders-anhängare har fått uttalat sig i samma artikel. Oftast räcker det med fakta och en röst från en objektiv källa.

Ifall jag hade gjort om arbetet, men haft lika mycket kunskap om ämnet idag, hade jag inte åkt till New York, utan till Georgia. Under våren har hela landet vänt blicken mot delstaten. När Tom Price utses till ny hälsominister, blir hans plats som representant för Georgias sjätte distrikt ledig. Distriktet är känt för att vara ett konservativt fäste och har sedan 80-talet enbart representerats av republikaner. Normalt sett har de lokala demokraterna ingen chans till en plats i kongressen, men i ett extrainsatt val i mitten av april – ett av de första som hålls sedan Trump blivit president – överraskar demokraten Jon Ossoff med att få över 48 procent av rösterna. Antalet medborgare som registrerat sig för att rösta har ökat dramatiskt, närmare en halv miljon fler jämfört med tidigare lokala val i distriktet. Aldrig tidigare i USA:s historia har ett val till representanthuset varit så påkostat. Utvecklingen i Georgia engagerar hela landet och den största delen av alla donationer som finansierar demokratens valkampanj kommer från andra delstater. Den 20 juni är det dags för ett andra val – då avgörs det om platsen tillfaller Jon Ossoff eller hans republikanska motståndare.

Flera av våra intervjupersoner, bland annat den objektiva källan Robert Shapiro, har nämnt valet i delstaten som en första konsekvens av motståndsrörelsen. Resultatet sägs indikera vad som kan vänta sig i mellanårsvalet nästa höst. Lokala Indivisible-grupper i Georgia arbetar aktivt för stötta den demokratiska kandidaten, och även grupper vi pratat med i Bronx och Queens engagera sig från New York. Platsmässigt hade Georgia varit perfekt för vårt reportage. Då hade det antagligen fungerat att följa endast ett par medlemmar, utan att fokus hade skiftat från den väsentliga berättelsen. I efterhand ångrar jag att vi inte bokade biljetter till den amerikanska södern, men tyvärr fick vi reda på att valet pågick alldeles för sent. Däremot tyckte jag att det löste sig genom att nämna det som en fördjupning av en scen från ett möte i Bronx, även om det såklart hade varit roligare att befinna sig på plats.

Sammanfattningsvis har arbetet med reportaget varit både roligt, lärorikt och utvecklande. Jag har träffat många intressanta personer och fått en djupare inblick i demokratiska system och medborgardriven aktivism. Inför nästa utlandsreportage vill jag lägga större fokus på research innan avresa, ha en klarare bild över scener och berättelse redan tidigare i processen, och bli ännu bättre på att inte låta mina egna värderingar stå i vägen för en objektiv journalistisk blick. Sådär i efterhand är jag stolt över vårt arbete och tycker att vi har lyckats med att berätta en komplex historia genom ett konkret, övergripande och intresseväckande reportage.

2.2 Källor

Litteratur:

Häger, Björn (2014), *Reporter*, Björn Häger, Lund: Studentlitteratur AV

Sundelin, Anders (2008), *Att få fakta att dansa*, Stockholm: Leopard förlag

Digitala källor:

Anna Hedin (1996), *En liten lathund om kvalitativ metod med tonvikt på intervju*, hämtad 2017-05-24

<file:///Users/alexandra.andersson/Downloads/Liten%20lathund%20om%20kvalitativ%20metod%20med%20tonvikt%20p%C3%A5%20intervju%2011-08-25.pdf>

Journalistförbundet.se hämtad 2017-05-23

<http://xn--journalistfrbundet-n3b.se/>

Laugland Oliver; Mathieu-Leger Laurence (2017), *Keystone XL: Driving the US pipeline route*, hämtad 2017-05-22

<https://www.theguardian.com/us-news/2017/may/02/keystone-xl-pipeline-route-water-native-american-reserves>

